

העם

הצגת בכורה

בבית האבן ברחוב המלך גיורג, ירושלים, שררה אוירה שלפני הצגת-בכורה בתיאטרון סטטיסטים שיננו את חלקם ב-הצגה, שומר במדי-שרד תירגל את נשיאת הדגל הרביעוני החדש, מנהל הבית סקר את התאורה. הכל היה מוכן לפתיחת הכנסת הרביעית.

בשעה אחת בצהרי יום ב', כינס קצין הכנסת משה יונה חצור את שבעת הצלמים והמסריטים שהותר להם לצלם את טכס הפתיחה. האולם היה נקי ומסודר, כסאות החיכים צפופים מן הרגיל, כדי לפנות מקום לאורחים. על השולחנות, לפני הכסאות, שעסקני המפלגות נלהמו בלהיטות כה רבה עבורם, היו מונחים תיקים כחוליים. בכל תיק: תדפיס מרשומות, בו פורסמו שמות חברי הכנסת הרביעית; חקונן הכנסת; נייר לבן ועפרון.

חצור, תגיגי בחליפתו הכהה, הסביר מה שעמד להתרחש באולם בעוד שעתים-שלוש: "חברי הכנסת נתבקשו לתפוס את מקומותיהם עד שעה 3.45, כלומר שעה לפני הופעת נשיא המדינה." חברי הכנסת, כפי שהתברר במרוצת הזמן, הפגינו מידה לא-מבוטלת של עצמאות ורבים מהם לא הסכימו להיות כבולים בככלי הפרוצדורה הביורוקראטית. הם הסתובבו מחוץ לאולם גם אחרי 3.45. ראש סיעת חרות, מנחם בגין, אף נכנס לאולם בשנייה האחרונה, בדיוק לפני הופעת הנשיא.

המשיך חצור: הנשיא יתקבל בתרועת חי צוצרה, יסקור את משמר הכנסת ברחבה שלפני הכניסה הראשית לבית. עם פמלייתו יכנס הנשיא לאולם, יעלה על דוכן הנישואות. התקווה, אם יהיו חברי כנסת בעלייזמה, אולי גם ישירו. לא היו חברי-כנסת בעלייזמה. על כל פנים לא בשהה הזמרה.

"הזשמנתי באמריקה". החיכים היו חלו מגיעים זמן רב לפני מועד הפתיחה. מנהיג מפ"ם מאיר יערי, אשר שערך הכסוף היה נתון במצחיה חומה מפתיעה הירושלמי העז, צעד ברעננות מפתיעה אל הכניסה. בטרם יכנס הסיר את מצחיתו, מסרה לנהג שולחה אליו. בפנים כבר לא ירגיש את הקור.

"חיכ חקלאות ופיתוח מחמוד אלינאשאף מר טייבה הציג את תעודתו בפני השומר. לולא שפם רחב וגזרו, אפשר היה להאמין כי זהו גמאל עבר אלינאצר בכבודו ובעצמו. המכוננית פלטו את נוסעיהן, יוסף אל-מוגי, מארגן הנצחון המפא"יי בבחירות, נכנס למזנון החיכים בתרועת כובש. הוא נופף בידו לכל עברי החליף כמה מלים ב-פולנית עם ידידים. כן, סיפר בנחת, הש-מנתי באמריקה." אם המאבק בתוך מפא"י

פתיחת הכנסת הרביעית: הנשיא אומר, "יזכור", ושבדראש לזו תופס מקומו

הנבחרים הלכו, הנבחרים באו...

דשים, הרי גילם הממוצע של חברי הכנסת הרביעית הוא 51 שנה ושמונה חדשים. ואם 31 החיכים הטריים לגמרי בכנסת, אשר לא שרתו בשום כנסת קודמת, יסתכלו סביבם, יגלו עוד מספר עובדות מעניינות: המפלגה הקשישה היא הפרוגרסיבית (גיל ממוצע של ח"כ פרוגרסיבי הוא 54 שנים ושמונה חודשים); הצעירה ביותר היא מק"י (גיל ממוצע: 43 שנים). החיכ הקשיש הוא ח"כ אחדות העבודה נתום ניר (75). והצעיר הוא ח"כ צ"כ משה נסים (23).

מארוקאי אחד. כל מי שמספר את החיכים יגלה ביניהם 17 משפטנים, תשע נשים, שלושה רבנים, שלושה אלופים (משה דיין, יגאל אלון ומשה כרמל) ואפילו שני רופאים (ח"כ חרות ד"ר שמשון יוניצמן וח"כ פרוגרסיבים ד"ר שמעון כנוביץ). ואילו רצו החיכים של שלוש הערים הגדולות להקים קואליציה, לא היו להם אובס בעיות של רוב — כי בין החיכים 38 נשים תל-אביב, 18 ירושלמיים ושמונה חיפאים.

פחות משעשע הוא ניתוח ארצות המוצא של החיכים: פולין צועדת בראש (38 ח"כים), לאחריה רוסיה (30) ורק במקום השלישי באה ישראל עם 23 ח"כים (כולל שבעת החיכים הערביים). אגב, ח"כ אחד (ח"כ מפא"י אשר חסין) הוא יליד מארוקו ודו-ח"כ מפא"י אבא אבן) הוא יליד דרום-אפריקה.

מצער עוד יותר: למרות הצלחתם המלאה כמעט של כל בני-הרוש שהועלו לעמדותיהם עלידי מפלגותיהם, עלימנת לזכות בקולות יוצאי המזרח והספרדים, מגיע גם בכנסת זאת מספר יוצאי המזרח למעוט מבוטל: 13 יוצאי עדות המזרח לעומת 100 אש-כנוים.

מפלגות

בבוקר למחרת

היה נדמה כי כל החזיתות התמוטטו. ל-טאנקים הכבדים של מפא"י לא נותר אלא לספור את השבויים, לאסוף את השלל ב-מכה גאונית אחת. תוך קניית אגודת-ישראל, הרס דויד בן-גוריון כל התנגדות. יכול היה ללקוט בנחת את פירות נצחוננו כי-ממשלה, בעיריות ובשאר המשלטים.

אולם גם הגאון הגדול ביותר יכול ל-היכשל. כאשר הוא מנסה לתפוס יותר מדי, בשכרו-הנצחון לא ידעה מפא"י כל גבול, דרשה מכולם כניעה ללא-תנאי. השבוע דמתה לשיכור למחרת היום: במצברוח עגום, תוך כאב-ראש ויסורי-קיבה, גילתה כי הפרי שכבר היה בידיה נשמש מהן.

ישוק מזרחי. כי המפלגות, שהיו ב-מצברוח של כניעה ברגע המכריע, נוכחו לפתח לדעת כי לבן-גוריון אין קואליציה בטוחה, מאחר שגודול-התורה אסרו את הצטרפות האגודה. ההגבה המיידית: העלאה כללית של המחירים. תחת חמשה עבדים נוצעים, מצא בן-גוריון מולו חמשה תגרים עקשניים בשוק מזרחי.

אחדות-העבודה ומפ"ם דרשו את סילוק הצ"כ מכל חשבון, וכן צימצום קיצוני של דרישות המשמעת הקולקטיבית. הצ"כ דרשו את אישיותם מפ"ם ואחדות-העבודה, ב-תוספת הורדת מסים. הפרוגרסיבים דרשו (המשך בעמוד 12)

שעות ספורות לפני ישיבת הכנסת: החוק קודם לתקנון, ועל כן יכול לזו להיות יו"ר הכנסת גם בהיותו חבר הממשלה.

ביגדי הודיע לבית. קדיש לזו התפטר מתפקידו כשר החקלאות, ימשיך עם זאת להיות חבר הממשלה. את מקומו ימלא ראש הממשלה. אני מקווה לזמן קצר בל-בד" הדרך לבחירת לזו נפתחה.

"מי בעד?" שאל ניר. עשרות ידיים הת-רוממו. מזכיר הכנסת ספר אותן. מי נגד? איש לא היה נגד. מי נמנע? רק שלוש ידיים של ח"כי מק"י התרוממו.

הי"ר הזמני הודיע: "חבר הכנסת קדיש לזו נבחר לתפקיד יושב-ראש הכנסת הר-ביעית ברוב של 112 קול; שלושה נמ-נעים."

נתום ניר ירד, קדיש לזו עלה במקומו. נפנעם ונרגשה מן הכבוד שהשלחם עלי. פתח חבר דגניה ב' הרוש-הפנים. הוא המ-שיך בציטוט ישעיהו: "וכייתו חרבותם לאתים... כאמצע התבלבל ומומרותיהם להיג...". אך מיד תיקן את עצמו: "וח" ניתותיהם לזומרות."

חברי הכנסת חיכו בסלחנות. חייה של הכנסת הרביעית החלו ברות ידידותית.

הכנסת

חיכים ממוספרים

50 מתוך 120 החיכים של הכנסת הר-ביעית, הרגישו את עצמם השבוע בכנסת מיד בבית. אחר הכל, התחילו השבוע את שנתם ה-12 בכנסת, בה הם משרתים ללא הפסקה מאז כינוס הכנסת הראשונה בבוקר ירושלמי מושלג בפברואר 1949. הרבה נתונים סטטיסטיים אחרים השתנו מאז בכל זאת. שעה שגילם הממוצע של ח"כי הכ-נסת הראשונה היה 47 שנים ותשעה חו-

- 50 וותיקי הכנסת לפי מפלגותיהם: מפא"י - 14; דתיים-לאומיים - 7; חרות - 6; מפ"ם ואחדות-העבודה - 5; כל אחת: צ"כ - 4; אגודת ישראל, פרוגרסיבים ומק"י - 3 כל אחת.

המליאה בוחרת בלזו (יושב מימין, מאחורי השולחן)

...אך ההצגה חיבת להימשך

ח"כ דיין נשבע אמונים